

GRÆSKAR

Et overset blikfang i fæld-selv kulturen

Et græskar er en yderst dekorativ grøntsag, der fungerer perfekt som blikfang i fæld-selv kulturen. Den er relativ nem at dyrke og kan på sigt supplere din juletræsomsætning op til halloween i slutningen af oktober måned. Produktionstiden er fem-seks måneder.

≡ JOHAN WEDEL NIELSEN

Fæld-selv er en udbredt salgsform i Danmark, særligt blandt mindre producenter. En metode som utvivlsomt har været mere lønsom end eksport de sidste par år.

Forretningskonceptet er tillokkende, og jeg har derfor selv startet en kultur i Nivå nord for København. Det er jo enkelt. Man planter 10.000 træer, og derefter løbende et par tusind træer hvert år. Der er ingen udgifter til oparbejdning, og når træerne er klar, kommer kunderne og køber. Det kan umuligt gå galt, og der er fæld-selv kulturer tæt på København og Århus, som sælger tusindvis af træer.

Efter at have studeret konceptet nogle år har jeg dog opdaget nogle problemer. Det ene er, at kunderne bor i store byer, og juletræskulturene ligger på landet, hvor de så til gengæld ligger vældig tæt og konkurrerer med hinanden. Det andet er, at salget kræver en særdeles

aktiv indsats. Man skal lokke kunder til og skille sig ud fra konkurrenterne.

Det første trick er at starte salget med fældede træer allerede det år, man har plantet, så man langsomt får tilvænnet kunderne til, at der er juletræer på adressen.

Det næste trick er at bygge hyggelige bjælkehytter til gløgg og æbleskiver samt lave flot lys og blikfang i form af f.eks. oppustelige julemænd. Fredensborg kommune var ikke uddelt begejstret over idéen med at bygge hytter i det åbne land, men efter at have omdøbt bjælkehytten til et læskur for får, kunne det godt lade sig gøre.

Det sidste trick er at dyrke græskar (*Cucurbita*) og bruge dem som blikfang i din fæld-selv kultur.

I USA har man ved halloween en tradition for at plukke sit eget græskar i pluk-selv græskar kulturer. Det er faktisk så stor en forretning, at der er landmænd, som lever af at

Græskar af typen tyrkisk turban med to kimblade. Når det tredje blad kommer, er det klar til at blive plantet ud.

dyrke græskar til pluk-selv, og hvor hele omsætningen ligger den 31. oktober.

Halloween kom til Danmark i slutningen af 1990'erne. Fænomenet startede i det små, men har lynhurtigt vokset sig til en kæmpe, kommerciel pyntefest, hvor forbrugerne skal huske at købe græskarhoveder og rigeligt med slik til de raslende unger. Derfor tror jeg også, at man på sigt kan tjene penge på konceptet pluk-selv græskar, selvom det ikke er noget, vi i Danmark gør på nuværende tidspunkt. Jeg har i stedet valgt at forære græskarrene væk til nærliggende skoler og børnehaver, som gratis kan komme og plukke græskar. Jeg håber så, at de kære børn også ser juletræerne.

Græskar er relativt nemme at dyrke, hvis man ser bort fra snegle, ukrudt, krager og tørke. Man kan så dem direkte på friland i maj måned, men jeg foretrækker at forspire dem i pottebakker i slutningen af april eller starten af maj. Derefter kan de plantes ud i midten-slutningen af maj måned. Det er dejligt nemt at plante ud med planterøret pottiputki, gerne når planten har sit tredje blad og rodmassen holder spagnum i pottebakken sammen til en klump. Et græskar har en produktionstid på fem-seks måneder.

Græskar er grådige planter, der kræver masser af gødning, og de bør vandes i starten og gødes igennem hele sæsonen med almindelig NPK-gødning. Specielt i starten bør man drysse en håndfuld Ferramol sneglemiddel rundt om hver plante, da sneglene elsker at spise de spæde planter.

Jeg dyrker græskar i sporene, som så forinden bliver sprøjtet med glyphosat. Derefter skal man luge med

hakkejern. Man kan også udlægge Fibertex dug, som fæstnes med pløkker og graves ned i begge ender. Der plantes igennem dugen med en meter mellem hver plante. Fibertex kan rulles sammen, og genbruges året efter, men det skal sidde rigtig godt fast, da vinden nemt får det til at flyve ad helvede til.

Det klassiske halloweengræskar, hvor børnene udskærer groteske ansigter i det udhulede græskar, hedder *jack-o'-lanterns*, og jeg foreslår, at det bør være halvdelen af planterne. Man bør heller ikke snyde sig selv for at plante kæmpegræskaret *Atlantic Giant*, der kan veje op til 1.000 kg. Til konsum græskar kan man plante *Hokkaido* og forskellige *butternut squash*. Til sidst kan man fylde op med små mængder af de utallige besynderlige sorter som f.eks. blå-, vortede-, hvide- eller formet som en turban græskar. Dog skal man være opmærksom på, at pyntegræskar er bitre og ikke egnede til at spise. Ligeledes skal man ikke lave sine egne frø fra en blandet landhandel mark, da man ikke vil få frøægte græskar, og mange af de frø, som du køber, er F1 hybrider. Derfor er det bedre at købe nye frø hvert år, så man ved, hvad man får.

Økonomien i græskarproduktion er endnu lidt usikker, men som garvet konsulent fra København kan jeg opstille følgende beregning i mit Excel ark: Der kan stå ca. 2.000 planter pr. hektar juletræer, hvis man kun planter i sporene. Man kan forvente tre græskar pr. plante, og ved en salgspris på 25 kr. pr. stk., giver det en årlig indtægt på 1,5 mio. kr. ved ti hektar.

Det er ganske vidst, det står i mit Excel ark... 📄

Hokkaido (forrest) og butternut. De to bedste spisegræskar.

Atlantic Giant kan veje op mod 1.000 kg. På billedet ses dog et mindre eksempel.